

STYRELSEPROTOKOLL 3/2017

Bilaga 1

Protokoll fört vid Svenska Finlands folktings styrelsemöte 17.10.2017 kl. 11.00 i Riksdagen.

Närvarande:

Ordinarie

Ersättare

Ordförande

Thomas Blomqvist, sfp (x) Anders Adlercreutz
(frånvarande 14.10 – 14.30, avlägsnade sig 15.20)

Vice ordförande

Jacob Storbjörk, sdp (x) Nils-Johan Englund
Jonny Andersen, Åland (x) Ingrid Johansson

Styrelsemedlemmar

Thorolf Sjölund, saml (x) Ted Apter
Joonas Leppänen, vf (x) Birgitta Gran
(avlägsnade sig 15.40)
May-Gret Axell, kd (x) Hanna-Kaisa Simojoki
Lena Sjöberg, gröna (x) Tuula Närvä
(avlägsnade sig 14.30)
Karl-Mikael Grimm, c (x) Hanna Karlsson
(anlande 14.00)
Nina Lindroos-Holmström, sdp (x) Veronica Kalhori
(avlägsnade sig 14.20)
Carita Henriksson, sdp (x) Viktor Kock
Jaan Siitonen, sfp, (x) Åsa Myrberg
Christel Liljeström, sfp (-) Thomas Rosenberg (-)

Jan-Erik Eklöf, sfp (x) Mikael Nylund
Kjell Wennström, sfp (x) Inger Wretdal
Patrick Ragnäs, sfp (-) Stefan Mannsén (-)

Ulla Salmenheimo-West, sfp (x) Mathias Skytte
Tanja Nyman, sfp (x) Birgitta Olsson
Camilla Wikman, sfp (x) Brita Brännbacka-Brunell

Närvarande tjänstemän:

Kristina Beijar
Camilla Grundström, sekreterare
Stina Heikkilä
Maria Larma
Erik Munsterhjelm
Markus Österlund

§1. Mötet öppnas

Ordförande **Thomas Blomqvist** öppnade mötet kl. 11.20.

§2. Stadgeenlighet och beslutförhet

Beslut: Konstaterades att mötet var stadgeenligt sammankallat och beslutfört.

§3. Val av protokolljusterare

Beslut: Till protokolljusterare valdes **Camilla Wikman** och **Thorolf Sjölund**.

§4. Godkännande av föredragningslistan

Beslut: Föredragningslistan godkändes.

§5. Protokoll från föregående möte

Beslut: Protokollet (bilaga 1) för kännedom.

§6. Allmänpolitisk diskussion

Ordförande **Thomas Blomqvist** inledde den allmänpolitiska debatten med att lyfta upp social- och hälsovårds- samt landskapsreformen. Regeringspartierna har arbetat fram ett nytt förslag och regeringspartiernas ministrar har kommit överens om valfriheten inom vård- och landskapsreformen. I det nya förslaget har man frångått obligatorisk bolagisering. Man har gått in för en längre övergångstid och patienten stannar inom den offentliga sidan i två år om hen inte utnyttjar sin rätt att välja. Servicesedeln finns med, men detaljerna kring den är ännu okända.

Alla arbetstagare överförs till landskapen, vilket betyder att språkkunskaperna följer med. På sikt måste man sannolikt räkna med förändringar till denna del.

Blomqvist lyfte fram att i förslaget till landskapslag föreslås ett påverkansorgan för den språkliga minoriteten i tvåspråkiga landskap. Det är motiverat, eftersom den svenskspråkiga befolkningens andel minskar och det demokratiska inflytandet försvagas i de nya landskapen. Påverkansorganet har endast en rådgivande funktion. Enligt grundlagsutskottet är det motiverat att dess status stärks så att det blir ett nämndliknande organ. Trots grundlagsutskottets riktlinjer är ministerierna inte ense om hur frågan ska lösas. Med tanke på andelen svenskspråkiga i landskapen, kommer ett reellt svenskt inflytande att finnas endast i Österbotten.

Blomqvist nämnde också språkförsöket och grundlagsutskottets hörande som Folktinget deltog i 11.10.2017.

Folktingssekreterare **Markus Österlund** fortsatte med att konstatera att lagförslaget gällande språkförsök kritiserades på många punkter: att lagen är bristfälligt beredd, att detaljerade preciseringar saknas, att försöket får livslånga konsekvenser för dem som deltagit i försöket, att försöket borde göras i en annan kontext, att utbildningsanordnarens ansvar för att säkerställa att eleven/vårdnadshavarna har ett tillräckligt beslutsunderlag med tanke på vilka konsekvenser ett deltagande i ett försök får för eleven är stort, att försöket inte är ett jämlikt projekt (kön, region, språkgrupp, socioekonomiska utgångspunkter) etc. Försöksivrarna betonar att *omfattningen* av försöket är ringa, men biträdande folktingssekreteraren **Camilla**

Grundström tillade att försökets omfattning totalt sett inte är stort, men om t.ex. hela kommuner i östra Finland går in för försöket kan omfattningen betraktas som stor. Ser man till syftet med försöket och de frågor man söker svar på i den efterföljande utvärderingen kan försöket igen betraktas som alltför snävt. Att försöket handlar om landets nationalspråk klingar för döva öron.

May-Gret Axell ansåg att tonen i utlåtandet kunde ha varit strängare, men **Thomas Blomqvist** betonade att Folktingets roll är att kritisera i sak, att det handlar om att hitta en balansgång.

Jaan Siitonen frågade om tidtabellen för språkförsöket.

Markus Österlund konstaterade att språkförsöken skall träda i kraft 1.8.18. Media har rapporterat om att kommuner kan ansöka om deltagande i försöket innan lagen är godkänd. Efter att ha hört grundlagsexperternas kritik av lagförslaget meddelade Österlund att han kommer att vara i direktkontakt med kanslichef Anita Lehikoinen vid Undervisnings- och kulturministeriet och uppmana ministeriet att inte öppna upp för anhållan om deltagande i språkförsök i detta skede.

Markus Österlund berättade vidare att han deltog i det samråd om språkärenden som Delegationen för språkärenden ordnade 3.10.2017. Vid samrådet lyfte han upp frågan om påverkansorganen och att de borde få karaktären av nämnder. Eftersom ministerierna har olika syn på saken frågade han hur finansministeriet ämnar reagera i frågan. Svaret var att ministeriet inte har för avsikt att reagera.

Ulla Salmenheimo-West rapporterade att Kronoby i Österbotten står inför en folkomröstning om sin landskapstillhörighet. Hon berättade också att Vasa sjukvårdsdistrikt 2018 tar över två avdelningar från kommunala hälsovården och har infört krav på att personalen måste kunna tala svenska. Man söker andra uppgifter inom stadens organisation till dem som inte kan svenska. Sjukvårdsdistriktet och staden har bildat bolag för stödtjänster med in-house-princip. Om bolagen ändrar form för att kunna konkurrera på fria marknaden frågade hon sig hur vi då kan påverka de språkliga förhållandena i dem?

Kjell Wennström berättade att den temporära förvaltningen för landskaps- och vårdreformen i Egentliga Finland har tillsatt en svenskspråkig sektion för vårdsidan. Sektionen har också fått i uppdrag att se över svenskan i landskapet. Marcus Henricsson har fungerat som konsult. Han kunde bjudas in till ett styrelsemöte och dela med sig av erfarenheterna. Wennström lyfte också upp att allmänheten bör ha möjlighet att ge respons till landskapet om hur servicen fungerar.

En svenskspråkig social- och hälsovårdsstation planeras i Åbo. Åbo har valt en ny stadsdirektör, Minna Arve. Hon talar en god svenska, men det är anmärkningsvärt att staden inte på förhand hade ställt formella krav på stadsdirektörens språkkunskaper.

Thomas Blomqvist kommenterade att det är bra om Folktinget följer med hur man agerar i olika landskap och att man sprider goda modeller till övriga.

Camilla Wikman lyfte upp diskussionen kring högskoleutbildningen 2030. En fusion skulle vara besvärlig ur ett språkperspektiv. En fusion äventyrar språkrummet och inverkar på ÅA:s och Handelshögskolans verksamhet i Vasa.

Jan-Erik Eklöf lyfte fram att enligt universitetslagen är Aaltouniversitetets undervisnings- och examensspråk finska och svenska när det gäller det teknisk-vetenskapliga och konstindustriella utbildningsområdet och finska inom ekonomiska

utbildningsområdet. Bestämmelsen förhindrar inte att strukturella reformer vid Aalto-universitetet genomförs så länge rätten att avlägga examen och studera på svenska bibehålls. Det finns planer på att det ekonomiska utbildningsområdet flyttar till Otnäs och att utbildningsområdet genom strukturella reformer kommer att få i uppdrag att handha utbildningen inom produktionsekonomi. Då strukturella reformer görs finns en risk för att rätten att avlägga examen och studera på svenska inom produktionsekonomin försvagas eller försvinner. Eklöf sade att Folktinget borde aktivt följa med hur dylika strukturella reformer påverkar studerandes rätt till att i enlighet med universitetslagen avlägga sin examen och studera på svenska.

Markus Österlund konstaterade att Kristina Beijar varit i kontakt med förändringsledare Pauli Harju på Finansministeriet och ministeriet tar gärna emot stödmaterial om språkliga rättigheter och skyldigheter med tanke på landskapens organisering.

Joonas Leppänen sade gällande påverkansorganen att det är viktigt att organet får status som nämnd som kan fatta bindande beslut så att t.ex. krav på språkbehörighet inte kan negligeras. En nämnd har ofta bättre påverkningsmöjligheter än enskilda tjänsteinnehavare.

Thorolf Sjölund konstaterar om påverkansorganen att mycket kommer an på hur aktivt ordföranden arbetar för flerspråkigheten och att det finns en koppling till hurdana personer som väljs till uppdragen.

Aktuella samtalsämnen på Åland är enligt **Jonny Andersén**: landskapsregeringens förslag om att 16 kommuner skall bli 4, Britt Lundbergs röstningsagerande i Nordiska Rådet, diskussionen om värnplikt för ålänningarna, gnisslet mellan riket och Åland samt det allmänna ointresset och okunskapen om Åland som finns på fastlandet.

Beslut: För kännedom.

§7. Folktingsmedaljörerna 2017

Folktingssekreterare **Markus Österlund** föredrog ärendet och presenterade listan över nominerade kandidater (bilaga 2) och AU-beredningens förslag (bilaga 3). Styrelsen brukar utse 15–17 medaljörer och det är viktigt att det råder balans mellan insats, regioner, kön och ålder.

Styrelsen diskuterade AU:s förslag och framförde förslag till kandidater. **Camilla Wikman, Jacob Storbjörk och Kjell Wennström** föreslog att meriterade nominerade kandidater sätts på väntelista till nästa år.

Nina Lindroos-Holmström önskade att arbetssättet kunde ses över till nästa år.

Beslut: Förslaget som kompletterades med två personer godkändes. Den ena kompletteringen är försatt med ett villkor och beroende av det beslut Folktingets Garanter r.f. fattar. Styrelsen vill bli informerad om det slutliga förslaget.

§8. Svenska dagen och Svenska veckan 2017

Informatör **Stina Heikkilä** berättade att Svenska dagen uppmärksammas stort i Helsingfors. Dagen inleds med två barnkonserter med Arne Alligator på Stadshuset genast på morgonen. På dagen ordnas ”Tala svenska på stan” – evenemanget på Centralgatan kl. 12-15 i samarbete med Hufvudstadsbladet, Svenska Teatern och svenskspråkiga organisationer som representerar tredje sektorn. Folktinget bjuder på kaffe. Dagen avslutas med Svenska Dagen-

festen på Svenska Teatern med start kl. 19.15. Festen tv-sänds direkt på Yle Teema & Fem. Efterfest ordnas på Restaurang Teatern.

Utmärkelser som offentliggörs på Svenska dagen: århundradets finlandssvensk (omröstning på YLE:s svenska webbsidor), årets "klimathöjare" (någon som skapar ett varmare klimat i Svenskfinland), årets tvåspråkighetsgärning (Bojan Sonntag priset) och en ambassadör för det finlandssvenska bland majoritetsbefolkningen. Folktingsmedaljerna utdelas i samband med festen men kommer inte att synas på tv.

Projektkoordinator **Maria Larma** berättade att Svenska veckan pågår från måndag 6.11 till söndag 12.11 på 15 orter från Uleåborg i norr, längs kusten och språköar till Lovisa i söder. Allt programutbud finns på www.svenskaveckan.fi (med undantag från program som är slutna för en inbjuden grupp, som skola eller äldreboende). Årets storsatsning är **X möter X**, en oväntad show med imitatören och skådespelaren Christoffer Strandberg som lyfter upp viktiga personer i det tvåspråkiga och 100-åriga Finland. Högstadier har möjligheten att delta i detta unika streamingprojekt, där Christoffer Strandberg (Yle X3M) gör intervjuer i egenskap av de intervjuade. Intervjuerna kombinerar humor och allvar, imitation och berättelser ur de intervjuades liv, på samma gång som Svenska dagen uppmärksammas. Eleverna får genom att delta i projektet möta Elisabeth Rehn, Jörn Donner, Isac Elliot och Krista Siegrids som möter sig själva, medan Humorgruppen KAJ möts i en enda person!

Beslut: För kännedom.

§9. Ekonomi

Markus Österlund presenterade mellanbokslutet (bilaga 4), för januari – september 2017. Han konstaterade att den ekonomiska situationen ser bra ut. Personalkostnaderna jämnas ut och blir på samma nivå som 2016, sessionen blev billigare än vad en tvådagars session vanligtvis brukar vara, för Finlandsarenan noteras ett minus på 300 €, men där ingår en intern hyra till Folktinget, och kostnaderna för Svenska veckan och Svenska dagen blir klara i november.

Beslut: För kännedom.

§10. Folktinget på SuomiAreena

Projektkoordinator **Maria Larma** gav rapport om SuomiAreena 2017. Folktinget deltog i evenemanget på tre olika sätt: på Medborgartorget med paviljong Café Svenskfinland tillsammans med Marthaförbundet, Folkhälsan, Svenska Litteratursällskapet och Ålands landskapsregering, genom att ordna en paneldebatt under ledning av moderator Kirsi Heikel om ämnet Recept för ett framgångsrikt Finland på stadshusets innergård med Folktingets ordförande Thomas Blomqvist, Fortums VD Pekka Lundmark, grundare av BrandBastion Jenny Wolfram och entreprenören Peter Vesterbacka från Lightneer som medverkande samt genom att bjuda på mingel på Svenska klubben, barnkonsert på Skrivvarholmen och jazzkonserter på Jazzgatan. Stämningen på Finlandsarenan var bra och björneborgarna hade en positiv inställning till svenskan.

Folktinget har ansökt om deltagande i evenemanget även nästa år (16-20 juli) med samma koncept. Preliminär rubrik för diskussionen är Ekologiska alternativ och innovationer för en mera hållbar framtid.

Joonas Leppänen föreslog att Folktinget skall lyfta fram *en* sak som det lobbar för under SuomiAreena. **Jaan Siitonen** höll med och föreslog därutöver att Folktinget skulle facilitera möten, träffa så många beslutsfattare som möjligt och berätta om Folktinget är. Styrelsen kunde involveras i detta arbete.

Beslut: För kännedom.

§11. Folktingets session 2018

Beslut: Folktingets session hålls den 7.4.2018 i Helsingfors.

§12. Övriga ärenden

Utbildningsprogrammet VÅR FRAMTID – din väg till framtidskompetens

Markus Österlund berättade att Folktinget genomför 2017-18 i samarbete med Svenska folkskolans vänner ett utbildningsprogram i framtidskompetens. Utbildningen riktar sig till organisationsledare i svenskspråkiga förbund och har ca 20 deltagare.

Psykporten.fi

Jan-Erik Eklöf uppmanade de närvarande att titta på www.psykporten.fi och inkomma med vägkost om hur sidan kunde utvecklas vidare.

Beslut: För kännedom.

§13. Anmälningens ärenden

Press och pressmeddelanden

26.9.2017 Markus Österlund deltog i Slaget efter 12 och diskuterade språkförsöken med frivillig svenska.

Utlåtanden

16.6.2017 Utlåtande om lag om främjande av integration.

19.6.2017 Utlåtande om landskapslagens fas II.

11.8.2017 Utlåtande om fördelning av stöd till tidningspressen 2017.

18.8.2017 Utlåtande om förslag till ny lag om åklagarväsendet till Justitieministeriet.

31.8.2017 Utlåtande om utkast till Finlands femte periodiska rapport om genomförandet av europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk.

21.9.2017 Utlåtande om ändring av universitetslagen och yrkeshögskolelagen samt lag om införande av en lag om ändring av universitetslagen.

26.9.2017 Utlåtande om elektronisk ärendehantering till Finansministeriet.

Höranden

- 26.9.2017 Yles förvaltningsråd höll hörande i riksdagen om Yles strategi. Markus Österlund deltog.
- 3.10.2017 Samråd om språkärenden, Ständerhuset. Markus Österlund och Erik Munsterhjelm deltog.
- 11.10.2017 Förslag till lag om ett försök som gäller det andra inhemska språket i den grundläggande utbildningen i grundlagsutskottet. Markus Österlund och Camilla Grundström deltog.

Tal och seminarier

- 13-14.9.2017 Kommunmarknaden i Helsingfors. Mats Brandt, Kristina Beijar och Erik Munsterhjelm deltog.
- 21.9.2017 Integration i det nya landskapet, Domus Bothnica. Stephanie Lindberg deltog.
- 25.9.2017 Finlandssvensk utbildningskonferens med fokus på grundskola och småbarnspedagogik – En lärande gemenskap, Hanaholmen. Camilla Grundström deltog.

Möten

- 16.8.2017 Integrationsarbetsgruppen höll möte.
- 23.8.2017 Möte med Hanaholmen gällande integrationsdagarna.
- 25.8.2017 Möte om Alandica debatt i Stockholm. Stina Heikkilä deltog.
- 7-8.9.2017 Maria Larma träffade och höll möte för Svenska veckan stormötesgruppen (alla Luckan orter) i Uleåborg.
- 15.9.2017 Maria Larma besökte Haaga-Helia i Borgå. Presentation av elevprojekt inför Svenska veckan program.
- 5.10.2017 Social- och hälsopolitiska utskottets möte.
- 9.10.2017 Den av THL tillsatta arbetsgruppen som söker en långsiktig lösning för Lagmansgårdens framtid höll möte på Lagmansgården i Pedersöre. Markus Österlund deltog.
- 11.10.2017 Arbetsutskottets möte.
- 13.10.2017 Förvaltningsutskottets möte.

Övrigt

- 9-15.7.2017 SuomiAreena och Pori Jazz i Björneborg.

Vår diskussion ”Recept för ett framgångsrikt Finland” kan ses via länken <https://www.katsomo.fi/#!/jakso/33001006/suomiareena/786878/61-recept-for-ett-framgangsrikt-finland>

- 22.9.2017 Folktingets personaldag på Hanaholmen, Helsingfors.
- 26.9.2017 Erik Munsterhjelm höll föreläsning om Folktingets arbete med social- och hälsovård för HNS språkambassadörer. Folkhälsanhuset, Helsingfors.
- 27.9.2017 Erik Munsterhjelm höll föreläsning om de aktuella strukturreformerna ur finlandssvenskt perspektiv på Svenska hörsselförbundets seminarium om, finlandssvensk identitet på G18, Helsingfors.

Internationellt

28-29.9.2017 Folktinget ordnade två diskussioner på Göteborgs bokmässan: Språk och identitet: om Sverigefinnar och finlandssvenskar. Torsdagens diskussion på Internationella torget, fredagens i Finlandsmontorn. Med Eva Biaudet, Mariya Voyvodova (to), Tiina Laitila Kälvemäsk (fre). Moderator Wivan Nygård-Fagerudd. Stina Heikkilä och Markus Österlund deltog.

Besök på Folktinget

- 30.8.2017 Tredje sektorns informatörer i Svenskfinland. Stina Heikkilä och Maria Larma tog emot dem.
- 6.9.2017 Besöksgrupp från Schweiz. Stina Heikkilä och Stephanie Lindberg tog emot dem.

Folktingets nya webbplats

Stina Heikkilä informerade om Folktingets nya webbplats. Hon uppmanade styrelsen att bekanta sig med sidan och anmäla eventuella fel och brister till kansliet.

Beslut: För kännedom.

Blomqvist ajournerade mötet klockan 13.20.

§14. Följande möte

Det ajournerade mötet återupptogs klockan 14.10. Jacob Storbjörk, styrelsens första viceordförande, tog över som mötesordförande.

Markus Österlund introducerade strategiarbetet.

Noterades att ordförande Thomas Blomqvist avlägsnat sig från mötet under pausen.

Noterades att Karl-Mikael Grimm anlände till mötet.

Noterades att Nina Lindroos-Holmström avlägsnade sig från mötet 14.20.

Noterades att Thomas Blomqvist anlände till mötet klockan 14.30.

Noterades att Blomqvist avlägsnade sig från mötet 15.20.

Noterades att Joonas Leppänen avlägsnade sig från mötet klockan 15.40.

Sammanfattning av styrelsens strategiarbete (bilaga 5).

Beslut: Följande möte hålls den 12.12.2017 klockan 11–14.

§15. Mötet avslutas

Mötet avslutades klockan 15.44.

Thomas Blomqvist (punkterna 1-13)
ordförande

Camilla Grundström
sekreterare

Jacob Storbjörk (punkterna 14-15)
ordförande

Camilla Wikman
protokolljusterare

Thorolf Sjölund
protokolljusterare